

з невеликою доплатою. Найдешевший препарат, що на 100% відшкодовує держава, коштує 6,28 грн, найдорожчий – 548,19 грн. Фактори способу життя відіграють вирішальну роль у профілактиці і лікуванні серцево-судинного захворювання, а численні клінічні дослідження продемонстрували, що багатьом серцево-судинним ускладненням насправді можна запобігти. Такі фактори, як погане харчування, вживання тютюну і відсутність фізичної активності сприяють розвитку умов, які підвищують як захворюваність, так і смертність, таких як гіпертензія, дисліпідемія і ожиріння. Належні зміни способу життя забезпечують покращення клінічних показників і можуть допомогти сповільнити чи навіть запобігти виникненню серцево-судинного захворювання, таким чином маючи потенціал до зниження рівня серцево-судинного захворювання у всьому світі. Внесення належних змін в поведінку є основою будь-якого плану ведення пацієнтів, що піддаються ризику серцево-судинного захворювання.

Висновки. До запровадження Програми «Доступні ліки» в Україні не існувало жодної системи державного відшкодування вартості лікарських засобів, які виписуються по е-рецепту. Тепер, за рахунок впровадження цієї програми, вартість ліків повністю або частково оплачує держава. Це підвищує фінансовий захист пацієнтів, за рахунок зменшення витрат на препарати, та сприяє вчасному та якісному лікуванню гіпертонічної хвороби.

ВИВЧЕННЯ ЛІТЕРАТУРНИХ ДАНИХ ЩОДО ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ II ТИПУ

Подколзіна М.В., Тищенко А. М., Зима С.С.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

economica@nuph.edu.ua

Вступ. Цукровий діабет 2-го типу – це порушення вуглеводного обміну, спричинене переважною інсулінорезистентністю та відносною інсуліновою недостатністю або з переважним дефектом секреції інсуліну з

інсулінорезистентністю. Діабет 2-го типу становить приблизно 90% випадків діабету, та 10% складають цукровий діабет 1-го типу та гестаційний діабет. Класичними симптомами є полідипсія, часте сечовипускання, постійне відчуття голоду та погіршення зору.

За статистикою у м. Харкові за 2019 р за 9 міс. серед дорослих осіб зареєстровано 46 133 хворих на цукровий діабет (за аналогічний період 2018 р. – 44 707), з них вперше виявлено діабет у 2 360 (2018 р. – 2 637). Цукровим діабетом I типу страждають 4 273 дорослих, з них вперше виявлено 237 випадків; цукровий діабет II типу – 41 860 осіб, з них вперше виявлено 2 123 хворих. Серед дітей віком до 18 років зареєстровано 411 хворих на цукровий діабет I типу (в 2018 р. – 394), з них вперше виявлено 36 випадків (в 2018 р. – 24).

Мета дослідження. Вивчення літературних даних щодо виникнення, лікування та профілактики цукрового діабету II типу.

Методи дослідження. Логічний, історичного, структурного аналізу.

Основний матеріал дослідження. В Міністерстві охорони здоров'я нагадують, що препарати, яких потребують люди з II типом діабету, входять до програми «Доступні ліки», тож їх можна отримати безоплатно чи з частковою доплатою (наразі це три однокомпонентні гіпоглікемічні препарати як Метформін, Гліклазид, Глібенкламід). Хворі на діабет I типу можуть отримати інсулін безкоштовно або з доплатою, якщо здають аналізи на глікований гемоглобін двічі на рік і за їхніми результатами отримують рецепт у лікаря. Гіпоглікемічні засоби «Глібенкламід» (похідне сульфонілсечовини) чинить гіпоглікемічну дію як у хворих на цукровий діабет II типу, так і у здорових людей, оскільки він підвищує секрецію інсуліну β -клітинами підшлункової залози за рахунок їх стимуляції, та має показання лиш якщо інші заходи, як, наприклад, суворе дотримання дієти, зниження зайвої маси тіла, достатня фізична активність не призвели до задовільної корекції рівня глюкози у крові. Препарат «Метформін» (біуганіди) стимулює внутрішньоклітинний синтез глікогену; збільшує транспортну здатність усіх видів транспортних систем, які

переносять глюкозу через клітинну мембрану; позитивно впливає на метаболізм ліпідів. Доведено, що метформін у терапевтичних дозах знижує концентрацію загального холестерину, ЛПНЩ та ТГ, та зменшує масу тіла, що є добре, бо головна причина ЦД 2 типу є ожиріння.

Щоб отримати ліки з цієї програми потрібно звернутися до лікаря з яким підписана декларація, та отримати електронний рецепт за номером телефону, а отримувати ліки можна в будь-якій аптеці, яка бере участь в цій програмі по всій Україні, неважливо де пацієнт проживає та де був отриманий рецепт. Відшкодовує вартість ліків бере на себе держава повністю, або частково. «Доступні ліки» дають змогу людям лікувати хвороби доступно, зменшувати поширеність хвороб і смертності серед населення, як наприклад, від серцево-судинних хвороб помирає 65% від всього населення України.

Профілактика розвитку діабету II типу – підтримання здорового способу життя – слідкувати за вагою тіла, фізична активність не менше 150 хв на тиждень регулярно, відмовлятися від паління і здорове харчування. Зменшення кількості цукру, насичених жирів і збільшення споживання клітковини — овочів та фруктів. Але все ж таки необхідно приймати ліки, навіть якщо людина почувається добре.

Висновки. Проблема поширення цукрового діабету обох типів та профілактика є актуальною проблемою, яка потребує глибокого вивчення. Фармацевтам в аптеці потрібно поглиблювати знання щодо цукрового діабету та обов'язково направляти пацієнтів до лікаря у разі виявлення симптомів ЦД.